

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่อง ความมั่นคงในชีวิตของสมาชิกกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์ฯ ตำบลสีพยา อำเภอกำแพง จังหวัดจันทบุรี มีวัตถุประสงค์ในการศึกษา ดังต่อไปนี้

1. เพื่อศึกษาระดับความมั่นคงในชีวิตของสมาชิกกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์ฯ ตำบลสีพยา อำเภอกำแพง จังหวัดจันทบุรี
2. เพื่อเปรียบเทียบความมั่นคงในชีวิตของสมาชิกกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์ฯ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล การปฏิบัติตามแนวทางวิถีชีวิตเศรษฐกิจพอเพียง ความรู้ความเข้าใจในหลักการบริหารของกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์ฯ ความรู้ความเข้าใจในกองทุนสวัสดิการของกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์ฯ

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ สมาชิกของกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์ฯ ตำบลสีพยา อำเภอกำแพง จังหวัดจันทบุรี ซึ่งมีอยู่ 2 กลุ่ม รวมประชากรที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้จำนวน 890 คน แบ่งเป็นดังนี้

1. กลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์ฯ ศาลาบ้านพลูยาง หมู่ที่ 5 มีสมาชิกทั้งหมด 227 คน
2. กลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์ฯ วัดพุทธคยาราม หมู่ที่ 6 มีสมาชิกทั้งหมด 663 คน

ผู้วิจัยได้ใช้วิธีสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน โดยใช้วิธีการประมาณค่าขนาดกลุ่มตัวอย่างของ ทาโร ยามาเน่ ภายใต้ความเชื่อมั่น ร้อยละ 95.00 กำหนดกลุ่มตัวอย่างในการเก็บข้อมูลเป็น 2 กลุ่ม รวมทั้งหมด 205 คน

จากนั้นแยกกลุ่มตัวอย่างตามอัตราส่วนในการเก็บข้อมูลเป็น 2 กลุ่ม ตามประชากร ที่ใช้ในการศึกษา ดังนี้

- สมาชิกกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์ฯ ศาลาบ้านพลูยาง หมู่ที่ 5 จำนวน 52 คน
สมาชิกกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์ฯ วัดพุทธคยาราม หมู่ที่ 6 จำนวน 153 คน
กำหนดกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ 15 ปี ขึ้นไป

แบบสอบถามในการเก็บข้อมูล ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามที่เน้นคุณลักษณะระดับปัจจัยที่มีผลต่อความมั่นคงในชีวิต ได้แก่ การปฏิบัติตามแนวทางวิถีชีวิตเศรษฐกิจพอเพียง ความรู้ความเข้าใจในหลักการบริหารของกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์ฯ ความรู้ความเข้าใจในกองทุนสวัสดิการ และเน้นคุณลักษณะระดับความมั่นคงในชีวิต ใน 3 มิติ คือความมั่นคงด้านรายได้ ความมั่นคงด้านสุขภาพ ความมั่นคงด้านสังคม-วัฒนธรรม

เครื่องมือที่ใช้คือแบบสอบถาม แบบเลือกตอบในข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบ แบบสอบถามแบบ 5 ตัวเลือก มี 2 ตอน ได้แก่ การปฏิบัติตนตามแนวทางวิถีชีวิตเศรษฐกิจพอเพียง ความมั่นคงในชีวิต รวมทั้งแบบสอบถามที่เป็นแบบข้อถาม ถูกผิด มี 2 ตอน ได้แก่ ความรู้ความเข้าใจในหลักการบริหารของกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์ ความรู้ความเข้าใจในกองทุนสวัสดิการ สถิติที่ใช้ ได้แก่ ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยตัวแปรอิสระกับตัวแปรตามด้วย t-test ถ้าตัวแปร 2 กลุ่ม F-test ในกรณีตัวแปรมากกว่า 2 กลุ่ม ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 วิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีของ เชฟเฟ่ กรณีทดสอบด้วย F-test แล้วพบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาเรื่อง ความมั่นคงในชีวิตของสมาชิกกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์ฯ ตำบลสีพยา อำเภอกำแพง จังหวัดจันทบุรี สรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ในการศึกษา ได้ดังต่อไปนี้

1. ระดับความมั่นคงในชีวิตของสมาชิกกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์ฯ ตำบลสีพยา อำเภอกำแพง จังหวัดจันทบุรี

จากการศึกษาระดับความมั่นคงในชีวิตของสมาชิกกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์ฯ ตำบลสีพยา อำเภอกำแพง จังหวัดจันทบุรี โดยรวม พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.93 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า สมาชิกกลุ่มสัจจะฯ มีระดับความมั่นคงในชีวิตอยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปน้อยได้ดังนี้ ความมั่นคงด้านสุขภาพอนามัย ค่าเฉลี่ย 4.11 ความมั่นคงด้านรายได้ ค่าเฉลี่ย 4.02 ลำดับสุดท้าย ความมั่นคงด้านสังคม-วัฒนธรรม ค่าเฉลี่ย 3.66

2. การเปรียบเทียบความมั่นคงในชีวิตของสมาชิกกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์ฯ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล การปฏิบัติตนตามแนวทางวิถีชีวิตเศรษฐกิจพอเพียง ความรู้ความเข้าใจในหลักการบริหารของกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์ฯ ความรู้ความเข้าใจในกองทุนสวัสดิการของกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์ฯ

จากการเปรียบเทียบความมั่นคงในชีวิตของสมาชิกกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์ฯ ตำบลสีพยา อำเภอกำแพง จังหวัดจันทบุรี

2.1 โดยภาพรวม พบว่า สมาชิกกลุ่มสัจจะฯ ที่มี เพศ อายุ การศึกษา สถานภาพสมรส รายได้ของครอบครัวโดยเฉลี่ยต่อเดือน ภาวะหนี้สิน ต่างกัน มีความมั่นคงในชีวิตไม่แตกต่างกัน

ส่วนสมาชิกกลุ่มสัจจะฯ ที่มี อาชีพ ต่างกัน มีความมั่นคงในชีวิต แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2 รายงาน พบว่า สมาชิกกลุ่มสังฆะฯ ที่มี เพศ การศึกษา สถานภาพสมรส ภาวะหนี้สินต่างกัน มีความมั่นคงในชีวิตไม่แตกต่างกัน

2.3 โดยภาพรวม พบว่า สมาชิกกลุ่มสังฆะฯ ที่มี การปฏิบัติตนตามแนวทางวิถีชีวิต เศรษฐกิจพอเพียง ความรู้ความเข้าใจในหลักการบริหารของกลุ่มสังฆะสะสมทรัพย์ฯ ความรู้ ความเข้าใจในกองทุนสวัสดิการต่างกัน มีความมั่นคงในชีวิต แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

2.4 รายงาน พบว่า สมาชิกกลุ่มสังฆะฯ มีปัจจัย การปฏิบัติตนตามแนวทางวิถีชีวิต เศรษฐกิจพอเพียง ความรู้ความเข้าใจในหลักการบริหารของกลุ่มสังฆะสะสมทรัพย์ฯ ความรู้ ความเข้าใจในกองทุนสวัสดิการต่างกัน จะมีความมั่นคงด้านรายได้ ความมั่นคงด้านสุขภาพ ความมั่นคงด้านสังคม-วัฒนธรรม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

การศึกษาเรื่อง ความมั่นคงในชีวิตของสมาชิกกลุ่มสังฆะสะสมทรัพย์ฯ ตำบลสีพยา อำเภอกำแพง จังหวัดจันทบุรี มีประเด็นสำคัญสมควรนำมาอภิปรายผล ดังต่อไปนี้

สมมุติฐานข้อที่ 1 ผลการทดสอบสมมุติฐาน พบว่า

สมาชิกกลุ่มสังฆะสะสมทรัพย์ฯ ตำบลสีพยา อำเภอกำแพง จังหวัดจันทบุรี ที่มี เพศอายุ การศึกษา สถานภาพสมรส รายได้ของครอบครัวโดยเฉลี่ยต่อเดือน ภาวะหนี้สิน ต่างกัน มีความมั่นคงในชีวิต ไม่แตกต่างกัน ซึ่งปฏิเสธสมมุติฐานที่ตั้งไว้ จากผลการศึกษาทำให้ทราบว่า สมาชิกกลุ่มสังฆะสะสมทรัพย์ฯ ที่มีปัจจัยส่วนบุคคลต่างกัน ไม่มีผลต่อความมั่นคงในชีวิตใน 3 มิติ คือ ด้านรายได้ ด้านสุขภาพ และด้านสังคม – วัฒนธรรม

ทั้งนี้ เป็นผลจากการที่กลุ่มสังฆะสะสมทรัพย์ฯ ยึดหลักการพัฒนาแบบเท่าเทียมกัน มีวัดเป็นศูนย์กลาง และส่งเสริมระบบความสัมพันธ์ของเครือญาติให้กลับมาในชุมชน หลักการ พัฒนาแบบมีส่วนร่วม ได้แก่ บ้าน วัด ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมพัฒนา ร่วมแก้ปัญหา แบ่งปันช่วยเหลือ เอื้ออาทร กระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน โปร่งใส และตรวจสอบได้

สมาชิกกลุ่มได้รับการพัฒนาแบบองค์รวม กล่าวคือทั้ง ด้านคุณธรรม จิต เศรษฐกิจ สังคม การเมือง วัฒนธรรมไทย และสิ่งแวดล้อม การงานพื้นฐานอาชีพ สุขภาพอนามัย อีกทั้งได้รับการ ปลุกฝังศีลปฏิบัติให้เกิดธรรม 7 ประการ คือ

1. พึ่งตนเอง มีความสามัคคี เสียสละ เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมไม่เห็นแก่ตัว
2. มีวินัยในตนเองมุ่งมั่นในการทำงานให้สำเร็จ
3. ให้อภัยน้อมน้อมเพียร ซื่อสัตย์ ประหยัด และอดทน

4. ให้รู้จักคิด วิचारณ์ และตัดสินใจอย่างมีเหตุผล
5. ให้มีขันติธรรมต่อคำวิจารณ์ รู้ถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลหรือหมู่เหล่า
6. ให้มีน้ำใจเป็นนักกีฬา รู้จักยกย่องผู้อื่น
7. ให้ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ โดยรู้จักการเป็นผู้ให้ ผู้รับ ผู้นำ และผู้ตามที่ดี

ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมศักดิ์ อยู่รอด (2546 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษา ปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตของสมาชิกกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์ : กรณีศึกษาเฉพาะกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์วัดแสง ตำบลแสง อำเภอมือง จังหวัดจันทบุรี

ผลการศึกษาพบว่า คุณภาพชีวิตโดยรวมของสมาชิกกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์วัดแสง ส่วนใหญ่มีคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับสูง ทั้งในด้านสุขภาพร่างกาย จิตใจ ความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สิน สมาชิกยึด แนวทางการดำรงชีวิตแบบ “เศรษฐกิจแบบพอเพียง” เมื่อเกิดการจัดตั้งกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์ฯแล้วได้ค้นพบสิ่งต่าง ๆ ดังนี้ เกิดการเอื้ออาทร เกิดการเสียสละ เกิดการแบ่งปัน เกิดการสามัคคี เกิดความผูกพัน เกิดการเรียนรู้ใหม่ ๆ มีการนำภูมิปัญญาชาวบ้านมาแก้ปัญหาภายในกลุ่ม

จากผลของการที่สมาชิกทุกคนได้รับการพัฒนาจากกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์ฯ ตามหลักการพัฒนาของกลุ่มฯจึงทำให้สมาชิกกลุ่มที่มี เพศ อายุ การศึกษา สถานภาพสมรส รายได้ของครอบครัวโดยเฉลี่ยต่อเดือน ภาวะหนี้สิน ต่างกัน มีความมั่นคงในชีวิต ไม่แตกต่างกัน

สมาชิกกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์ฯ ที่มีอาชีพต่างกัน มีความมั่นคงในชีวิต แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ ด้วยวิธีของเชฟเฟ่ พบว่า ความมั่นคงในชีวิต แตกต่างกัน จำนวน 2 คู่ ได้แก่ คู่ที่ 1 อาชีพทำสวนผลไม้ กับ อาชีพรับจ้าง และคู่ที่ 2 อาชีพทำสวนผลไม้ กับ อาชีพค้าขาย ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ จากผลการศึกษาทำให้ทราบว่าสมาชิกกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์ฯ ที่มีอาชีพต่างกัน มีผลต่อความมั่นคงในชีวิตใน 3 มิติ คือ ความมั่นคงด้านรายได้ ด้านสุขภาพ และด้านสังคม-วัฒนธรรม

ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชาริน สุขอนันต์ และคนอื่น ๆ (2554 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลเมืองบ้านสวน จังหวัดชลบุรี ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ผู้สูงอายุที่มี อาชีพ ต่างกัน มีคุณภาพชีวิตแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สมมติฐานข้อที่ 2 ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า สมาชิกกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์ฯ ที่มี การปฏิบัติตนตามแนวทางวิถีชีวิตเศรษฐกิจพอเพียงต่างกัน มีความมั่นคงในชีวิต แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ด้านที่แตกต่างคือ ความมั่นคงด้านรายได้ ด้านสุขภาพ ด้านสังคม-วัฒนธรรม ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ จากผลการศึกษาทำให้ ทราบว่าสมาชิก

กลุ่มนี้จะสะสมทรัพย์ฯ ที่มีการปฏิบัติตนตามแนวทางวิถีชีวิตเศรษฐกิจพอเพียง ต่างกัน มีผลต่อความมั่นคงในชีวิต ใน 3 มิติ คือ ความมั่นคงด้านรายได้ ด้านสุขภาพ และด้านสังคม-วัฒนธรรม

ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงในด้านของวิธีการพัฒนาชีวิตโดยเศรษฐกิจพอเพียง ที่คณะกรรมการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2548 : 30 – 36) ได้กล่าวว่า คนแต่ละคนมีชีวิตแตกต่างกันไปตามแบบแผนของสังคมที่สลับซับซ้อน เปลี่ยนแปลงและพัฒนาตลอดเวลา แต่ทุกคนก็ยังมีความต้องการที่ประสบความสำเร็จในชีวิต ความจำเป็นพื้นฐานที่แต่ละคนมีระดับความต้องการไม่เท่ากัน เพราะแต่ละคนย่อมมีโอกาสของการพัฒนาที่แตกต่างกัน เช่น ความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ การสร้างรายได้ การใช้ประโยชน์จากทรัพยากร ในขณะที่เดียวกันด้านสังคมเริ่มต้นจากการดำรงชีวิต ความสามารถในการพึ่งตนเอง ความร่วมมือของคนในครอบครัวและคนรอบข้าง สมาชิกในสังคมยอมรับ มีความมั่นคงในชีวิต เป็นต้น ดังนั้น การพัฒนาชีวิตควรดำเนินการ ดังนี้

1. ค้นหาความต้องการของตนเอง มีเป้าหมายในการดำเนินชีวิต เช่น ต้องการมีชีวิตที่มือนาคก้าวหน้า มีความเป็นอิสระ มีเวลาเพื่อครอบครัวและสังคม มีทรัพย์สินเพียงพอมีความสุข หลุดพ้นจากความยากลำบาก

2. วิเคราะห์ข้อมูลของตนเองและครอบครัว ซึ่งจะช่วยให้รู้สถานภาพ รู้สาเหตุของปัญหา รู้ปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง รู้ผลกระทบต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม เทคโนโลยี และทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม

2.1 ศักยภาพของตนเอง เช่น ความรู้ ความสามารถ ความชำนาญ (ทักษะ) ชื่อเสียง ประสบการณ์ ความมั่นคง ความก้าวหน้า สภาพทางการเงิน การสร้างรายได้ การใช้จ่าย การออม คุณธรรมและศีลธรรม

2.2 ศักยภาพของครอบครัว เช่น วิธีการดำรงชีวิต ภาวะเศรษฐกิจของครอบครัว ความเชื่อ ทศนคติ ค่านิยม วัฒนธรรม ประเพณี คุณภาพชีวิตของคนในครอบครัว ฐานะทางสังคม ฐานะทางการเงิน ที่เป็นทรัพย์สินและหนี้สินของครัวเรือน รายได้ รายจ่าย ของครัวเรือน

3. วางแผนการดำเนินชีวิต

3.1 พัฒนาตนเองให้มีการเรียนรู้ต่อเนื่อง (ใฝ่เรียนรู้) สร้างวินัยกับตนเอง โดยเฉพาะวินัยทางการเงิน

3.2 สร้างนิสัยที่มีความคิดก้าวหน้ามุ่งมั่นในเป้าหมายชีวิต หมั่นพิจารณาความคิดตัดสินใจแก้ปัญหา เป็นระบบโดยใช้ความรู้ (ที่รอบรู้ รอบคอบ ระมัดระวัง) มีความรับผิดชอบต่อตนเอง สังคม และครอบครัว

3.3 หมั่นบริหารจัดการใจให้มีความซื่อสัตย์ สุจริต รักษาดี เสียสละ สามัคคี เทียงธรรม ศีลธรรม

3.4 ควบคุมจิตใจให้ตนเอง ประพฤติในสิ่งที่ดีงาม สร้างสรรค์ ความเจริญรุ่งเรือง

3.5 พัฒนาจิตใจ ให้ลด ละ เลิก อบายมุข กิเลส ตัณหา ความโกรธ ความหลง

3.6 เสริมสร้างและฟื้นฟูความรู้และคุณธรรมของตนเองและครอบครัว เช่น เข้าร่วม การฝึกอบรม ฝึกทักษะ ในวิชาการต่าง ๆ หรือวิชาชีพ หมั่นตรวจสอบและแก้ไขข้อบกพร่องอย่างสม่ำเสมอ

3.7 ปรับทัศนคติในเชิงบวก และมีความเป็นไปได้อ

4. จดบันทึกและทบทวนชีวิต – จำ

5. สรุปผลการพัฒนาตนเองและครอบครัว โดยพิจารณาจาก\

5.1 ร่างกายมีสุขภาพ สมบูรณ์ แข็งแรง

5.2 อารมณ์ต้องไม่เครียด มีเหตุมีผล มีความเชื่อมั่น มีระบบคิดเป็นระบบเป็นขั้นเป็นตอน มีแรงจูงใจ กล้าคิดกล้าทำ ไม่ท้อถอย หรือหมดกำลังใจ เมื่อประสบปัญหาในชีวิต

5.3 ลด ละ เลิก สิ่งที่ไม่ดีได้แก่ อดสูติยาเสพติด เงินพลาสติก โทรศัพท์มือถือ สถานเริงรมย์ เหล้า บุหรี่ การพนัน

สมมุติฐานข้อที่ 3 ผลการทดสอบสมมุติฐาน พบว่า สมาชิกกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์ฯ ที่มีความรู้ความเข้าใจในหลักการบริหารของกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์ฯ ต่างกัน มีความมั่นคงในชีวิตแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ด้านที่แตกต่างคือ ความมั่นคงด้านรายได้ ด้านสุขภาพ ด้านสังคม-วัฒนธรรม ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ จากผลการศึกษาทำให้ทราบว่าสมาชิกกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์ฯ ที่มีความรู้ความเข้าใจในหลักการบริหารของกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์ฯ ต่างกัน มีผลต่อความมั่นคงในชีวิตใน 3 มิติ คือ ความมั่นคงด้านรายได้ ด้านสุขภาพ และด้านสังคม-วัฒนธรรม

สมมุติฐานข้อที่ 4 ผลการทดสอบสมมุติฐาน พบว่า สมาชิกกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์ฯ ที่มีความรู้ความเข้าใจในกองทุนสวัสดิการของกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์ฯ ต่างกัน มีความมั่นคงในชีวิตแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ด้านที่แตกต่างคือ ความมั่นคงด้านรายได้ ความมั่นคงด้านสุขภาพ ความมั่นคงด้านสังคม-วัฒนธรรม ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ จากผลการศึกษาทำให้ทราบว่าสมาชิกกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์ฯ ที่มีความรู้ความเข้าใจในกองทุนสวัสดิการต่างกัน มีผลต่อความมั่นคงในชีวิตใน 3 มิติ คือ ความมั่นคงด้านรายได้ ด้านสุขภาพ และด้านสังคม-วัฒนธรรม

ข้อเสนอแนะในการวิจัย

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

จากผลการวิจัยความมั่นคงในชีวิตของสมาชิกกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์ฯ ตำบลสีพยา อำเภอกำแพง จังหวัดจันทบุรี พบว่า ความมั่นคงในชีวิตอยู่ในระดับปานกลางทั้งโดยรวมและรายด้าน แสดงว่า สมาชิกกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์ฯ ส่วนใหญ่ควรได้รับการพัฒนาความมั่นคงในชีวิตทั้ง 3 มิติ คือ ความมั่นคงด้านรายได้ ด้านสุขภาพ และด้านสังคม-วัฒนธรรม รวมถึงความมั่นคงในชีวิตในมิติอื่น ๆ ให้ดีขึ้น มากขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ โดย หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงในชีวิตของมนุษย์ เช่น สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดจันทบุรี องค์กรบริหารส่วนจังหวัดจันทบุรี องค์กรบริหารส่วนตำบลสีพยา – บ่อพุ ควรจัดสรรงบประมาณในการสนับสนุนส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพของกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์ฯ เพื่อพัฒนาความมั่นคงในชีวิตของสมาชิกกลุ่มฯ

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

ทั้งนี้แนวทางการพัฒนาความมั่นคงในชีวิต คือ การปฏิบัติตนตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง และควรส่งเสริมความรู้ความเข้าใจในหลักการบริหารของกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์ฯ ความรู้ความเข้าใจในกองทุนสวัสดิการ เพื่อให้สมาชิกได้นำไปประพฤติปฏิบัติ ให้เหมาะสมกับวิถีชีวิตของสมาชิกกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์ฯ ในแต่ละพื้นที่ อีกทั้งยังเป็นการพัฒนากลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์ฯ จากความเข้มแข็งสู่ความมั่นคงอย่างยั่งยืนเพราะเมื่อสมาชิกกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์ฯ มีความมั่นคงในชีวิต กลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์ฯ ก็จะเข้มแข็งและมั่นคงอย่างยั่งยืน เช่น จัดสวัสดิการสมทบ จัดตั้งศูนย์สาธิต ศูนย์เรียนรู้ แบบบูรณาการ ด้านองค์ความรู้เครือข่ายกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์ฯ ด้านวิถีชีวิตเศรษฐกิจพอเพียง ในตำบลสีพยา อำเภอกำแพง จังหวัดจันทบุรี หรือชุมชนอื่น ๆ ที่มีกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์ฯ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

หากมีการวิจัยครั้งต่อไปควรวิจัยความมั่นคงในชีวิตของสมาชิกกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์ฯ ตำบลสีพยา อำเภอกำแพง จังหวัดจันทบุรี ให้ครอบคลุมในทุก ๆ มิติ ตามหลักของความมั่นคงของมนุษย์ และควรวิจัยศึกษาต่อยังกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์ฯ กลุ่มอื่น ๆ ที่มีอยู่ในปัจจุบัน อีกทั้งกลุ่มองค์กรชุมชน ที่เป็นเครือข่ายที่มีโครงสร้างองค์กร คล้ายกันกับกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์ฯ รวมถึงทำการศึกษา ผู้ที่เข้าเป็นสมาชิกกับผู้ที่ไม่ได้เป็นสมาชิกกลุ่ม เพื่อเปรียบเทียบความมั่นคงในชีวิต และเพื่อเห็นถึงความแตกต่าง รวมทั้งอาจเกิดแนวคิดใหม่ ๆ อันจะนำกลับมาปรับปรุง เพื่อหาแนวทางในการสร้างเสริมความมั่นคงในชีวิตของสมาชิกกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์ฯ ในระดับต่อไป